

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 33Dz/5/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 9624200050
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Prof. JUDr. Peter Potásch
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2024:9624200050.1

Uznesenie

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu prof. JUDr. PhDr. Petra Potáscha, PhD. a členiek senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a Mgr. Kristíny Babiakovej - v právnej veci disciplinárne obvineného: S.. S. J., sudca R. I. I. W., nar. X. R. XXXX, D. W. XX, XXX XX D., pre disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. b) zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov, vedenej pred Najvyšším správnym súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. 32D/16/2023; konajúc o námietke zaujatosti disciplinárne obvineného proti prísediaci sudkyňi JUDr. Jitke Johane Hasíkovej - zo dňa 10. mája 2024 v spojení s odôvodnením tejto námietky zo dňa 13. mája 2024, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 22. mája 2024 takto

rozhodol:

JUDr. Jitka Johana Hasíková - prísediaci sudkyňa Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky je vylúčená podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku v spojení s § 4 a § 24 ods. 2 Disciplinárneho súdneho poriadku z vykonávania úkonov a rozhodovania v disciplinárnej veci vedenej na Najvyššom správnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 32D/16/2023.

odôvodnenie:

I. Námietka zaujatosti, vyjadrenie prísediaci sudkyne

1. Dňa 15. decembra 2023 bol Najvyššiemu správnemu súdu Slovenskej republiky doručený disciplinárny návrh Sudcovskej rady R. I. I. W. a predsedu R. I. I. W. proti disciplinárne obvinenému S.. S. J., sudcovi R. I. I. W. (ďalej aj ako „disciplinárne obvinený“), pre disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. a) zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o sudcoch“), o ktorom je na Najvyššom správnom súde Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) vedené konanie pod sp. zn. 32D/16/2023.

2. Dňa 13. mája 2024 bolo najvyšším správnym súdom zaevidované elektronické podanie disciplinárne obvineného zo dňa 10. mája 2024 (21:57 hod.) s označením predmetu „32D/16/2023“. Tento v ňom uviedol, že z uznesenia najvyššieho správneho súdu sp. zn. 33Dz/3/2024 zo dňa 16. apríla 2024, ktorým prísediaci sudkyňa JUDr. Jitka Johana Hasíková nebola - na základe jej oznámenia zo dňa 10. apríla 2024 - vylúčená z vykonávania úkonov vo veci vedenej na najvyššom správnom súde pod sp. zn. 32D/16/2023, sa dozvedel, že menovaná prísediaci sudkyňa je ako advokátka obhajkyňou odsúdeného X.. K. O. (ďalej aj ako „klient“) v konaní o návrhu na povolenie obnovy konania, ktoré sa toho času vedie na J. I. C. D. (v tzv. kauze P.). Túto skutočnosť si následne overil nahliadnutím do disciplinárneho spisu. Na základe týchto zistení formuloval proti prísediaci sudkyňi JUDr. Jitke Johane Hasíkovej, LL.M. (ďalej aj ako „prísediaci sudkyňa“) všeobecnú námietku zaujatosti, keď zároveň uviedol, že dôvody, o ktoré námietku opiera, uvedie do osobitného podania, ktoré súdu doručí v lehote troch pracovných dní.

3. Dňa 13. mája 2024 bolo najvyššiemu správnemu súdu doručené podanie disciplinárne obvineného označené ako „námietka zaujatosti proti členke disciplinárneho senátu JUDr. Jitke Johane Hasíkovej“. V jeho úvode disciplinárne obvinený odkázal na skoršie rozhodnutie námietkového senátu, ktorým tento nevylúčil prísediacu sudkyňu z konania vo veci sp. zn. 32D/16/2023 (k tomu pozri bod 2 tohto odôvodnenia) a doplnil, že v námietkovom konaní vedenom na najvyššom správnom súde pod sp.

zn. 33Dz/3/2024 prísediaca sudkyňa dôvody jej možného vylúčenia z konania oznámila „len formálne a bez akejkoľvek snahy o bližšie objasnenie okolností prípadu z hľadiska jej možnej subjektívnej a objektívnej zaujatosti“. V tomto kontexte poukázal na to, že prísediaca sudkyňa sa informáciu o tom, že je v súdnej veci prísediacom (vrátane možnosti oznámiť dôvody svojej zaujatosti), dozvedela už dňa 30. januára 2024, pričom tento úkon uskutočnila až dňa 10. apríla 2024, t. j. po tom, čo meno disciplinárne obvineného „rezonovalo vo všetkých médiách v súvislosti s tlačovou besedou predsedu vlády zo dňa 4. apríla 2024, v ktorej spomínal aj toto disciplinárne konanie“. Vychádzajúc zo skutočnosti, že prísediaca sudkyňa je obhajkyňou odsúdeného X.. O., má disciplinárne obvinený - v spojení s ďalšími okolnosťami - z objektívneho, ale i subjektívneho hľadiska za to, že táto je z vykonávania úkonov v disciplinárnej veci sp. zn. 32D/16/2023 vylúčená.

4. Vo svojom podaní zo dňa 13. mája 2024 disciplinárne obvinený ďalej uviedol genézu veci, ktorá bola vedená na J. I. C. D. pod sp. zn. U.-X XT XX/XX, a v ktorej následne v rámci odvolacieho konania (sp. zn. XTo XX/XXXX) rozhodoval R. I. I. W. (ďalej aj ako „I.“) v senáte zloženom zo sudcov S.. K., S.. H. a S.. J. (disciplinárne obvinený). Jedným z právoplatne odsúdených v uvedenej veci bol pritom aj X.. K. O. (toho času klient prísediacej sudkyne ako advokátky), ktorému (spolu s obžalovaným X.. K. J.), uvedený senát R. I. tresty pôvodne uložené J. I. C. D. sprisnil tak, že „obidvaja odsúdení sa museli po 16-tich rokoch „vrátiť do väzenia“, z ktorého dôvodu sme sa stali predmetom prakticky permanentných útokov, v ktorých sa prezentoval hlavne odsúdený X.. K. O..“.

5. I napriek tomu, že konanie, resp. rozhodnutia všeobecných súdov v uvedenej veci (ďalej len ako „kauza P.“ - pozn. námietkového senátu: správne „J. a spol.“) prešli testom ústavnosti (odmietnutie ústavnej sťažnosti ods. X.. K. J. a spol. - sp. zn. X.. Ú. XXX/XXXX) a aj Európsky súd pre ľudské práva sťažnosti odsúdených (vrátane X.. K. O.) vyhlásil za neprijateľné, podľa disciplinárne obvineného tieto sa i naďalej, resp. permanentne snažia spochybniť predmetné súdne rozhodnutia. Ich snaha dosiahnuť v spoločnosti obrat vo vnímaní veci mala vyvrcholiť v roku 2013 filmom „Kauza P.“. Práve tento film mal následne motivovať disciplinárne obvineného k myšlienke knižného spracovania kauzy, čo sa aj stalo, keď v roku 2015 a 2016 vyšla dvojdielna publikácia vo vydavateľstve Dixit - Kauza P. I. s podtitulom „Ako vrahovia klamali verejnosť a vysmievali sa spravodlivosti“ a Kauza P. II. s podtitulom „Ako bola odhalená najväčšia mediálna manipulácia“. Na uvedených publikáciách disciplinárne obvinený odborne participoval. Práve od tohto momentu sa potom mal stať pre odsúdených a ich „morálnych spolupáchateľov“ tzv. terčom číslo jeden, keď - podľa disciplinárne obvineného - to bol „hlavne odsúdený vrah X.. K. O.“, kto nevynechal ani jednu možnosť „kopnúť si“ do neho.

6. Následne disciplinárne obvinený opisoval vybrané mediálne výstupy týkajúce sa Kauzy P., obraty vo vnímaní kauzy niektorými novinármi, ako aj to, akým spôsobom táto kauza ovplyvnila jeho kariérne ambície (napr. že v rámci voľby kandidáta na funkciu generálneho prokurátora v roku 2020 bola spochybňovaná jeho kandidatúra a spôsobilosť vykonávať túto funkciu práve na kauze P.).

7. Disciplinárne obvinený sa v ďalšej časti dôvodov pre vylúčenie prísediacej sudkyne z konania venoval samotnému návrhu na obnovu konania (z roku 2020), ktorý podali odsúdení a poukazuje na to, že v rámci doplnenia dokazovania vykonávaného vyšetrovateľom Krajského riaditeľstva PZ SR v Bratislave - na podklade žiadosti vyšetrovateľa - vyhotovil a doručil k predmetnému návrhu vyjadrenie z 31. mája 2022 (sp. zn. R. XXX/XXXX). V tejto súvislosti poukázal na to, že aj mediálne vyjadrenia JUDr. Jitky Johany Hasíkovej, t. j. prísediacej sudkyne - zo dňa 19. júna 2023 - týkajúce sa obnovy konania „sa nezakladajú na pravde a majú výslovne dezinformačný charakter“. Disciplinárne obvinený poprel manipuláciu s výpoveďami svedkov, resp. dôkazmi a uviedol, že „spochybňovanie vzorky vody je už tak „starou pesničkou“ odsúdených vrahov ako samotná kauza“.

8. Podľa názoru disciplinárne obvineného kauza P. je pre slovenskú justíciu kľúčová, o čom má svedčať to, že na krste kníh Kauza P. I. a Kauza P. II. (k tomu pozri bod 5 vyššie), sa zúčastnili v tom čase takmer všetci členovia trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu. Doplnil, že pre posúdenie nestrannosti a nezaujatosti prísediacej sudkyne je „podstatnou okolnosťou samotná „Kauza P.“ a jej prepojenie s mojou osobou“. Uviedol tiež, že ak by prísediaca sudkyňa nebola z disciplinárneho konania vylúčená, malo by to za následok, že by „chtiac-nechtiac bola nielen v mojich očiach, ale aj v očiach nezávislého pozorovateľa vnímaná ako predĺžená ruka odsúdeného vraha X.. K. O. a nástroj jeho osobnej pomsty, ktorou sa doposiaľ nikdy ani netajil a permanentne, kde mohol ju aj realizovať“.

9. V kontexte súvisiacej právnej argumentácie, odkázal disciplinárne obvinený na rozhodnutie najvyššieho správneho súdu vo veci sp. zn. 32D/15/2021 a uzavrel, že z dôvodov uvedených v jeho podaní má za to, že u prísediacej sudkyne absentuje atribút nezaujatosti z objektívneho, ale i subjektívneho hľadiska, a preto sú dané dôvody na jej vylúčenie z vykonávania úkonov v disciplinárnej veci vedenej na najvyššom správnom súde pod sp. zn. 32D/16/2023.

10. Disciplinárne obvinený ku svojmu podaniu priložil viacero príloh, a to najmä kópiu obalov a titulných strán publikácií spojených s kauzou P. (vrátane predslovov, osobných poďakovaní a pod.), ďalej žiadosť orgánu Policajného zboru a nadväzujúce vyjadrenie disciplinárne obvineného pre účely obnovy konania, kópie niektorých mediálnych výstupov týkajúcich sa kauzy P. a špecifikáciu viacerých mediálnych výstupov spojených s kauzou P. s uvedením titulu/názvu a zdroja.

11. K námietkam vzneseným disciplinárne obvineným sa vyjadrila disciplinárne obvinená podaním doručeným najvyššiemu správne súdu dňa 17. mája 2024. V ňom (k subjektívnej stránke jej nestrannosti/nezaujatosti) uviedla, že s disciplinárne obvineným nie je v žiadnom príbuzenskom, priateľskom, kolegiálnom, ako ani v inom vzťahu, ktorý by akýmkoľvek spôsobom sponchybňoval jej nestrannosť alebo nezaujatosť. Disciplinárne obvineného vníma ako sudcu R. I., avšak si nepamätá, že by s ním prišla do pracovného kontaktu. Doplnila, že tak ako vo vzťahu k osobe disciplinárne obvineného, tak ani vo vzťahu k prejednávanej veci neidentifikovala žiadne okolnosti, ktoré by mohli zasiahnuť do jej nestrannosti a nezávislosti.

12. V súvislosti s tzv. objektívnou nestrannosťou, poukázala na to, že návrh na obnovu konania v kauze P. (konanie vedené na J. I. C. D.), sa žiadnym spôsobom nedotýka rozhodovacej činnosti disciplinárne obvineného sudcu, keď jeho predmetom je skúmanie spôsobilosti novoobjavených dôkazov vyvolať obnovu konania. Navyše doplnila, že disciplinárne obvinený bol len jedným z mnohých sudcov, ktorí sa podieľali na rozhodovacích procesoch v prípade vraždy L. P., a preto má za to, že „viazanosť nestrannosti a prípadnej zaujatosti na jedného člena senátu zo všetkých rozhodujúcich súdov stráca vecnú opodstatnenosť“. K mediálnym výstupom disciplinárne obvineného, ako aj k jeho odbornej participácii na knižných vydaniach (k tomu pozri toto odôvodnenie vyššie) sa prísediaca sudkyňa nevyjadrila, keď skonštatovala, že nie je literárny kritik a tieto diela ako čitateľka nepozná. Doplnila, že nebude komentovať hodnotiace úsudky disciplinárne obvineného na charakter novoobjavených dôkazov, ako ani na „pravdivosť mnou prezentovaných tvrdení v mediálnom priestore“, keďže v kontexte súdnej veci ide o irelevantné skutočnosti.

13. Záverom uviedla, že k sudcovi pristupuje s predpokladom profesionality, odbornosti a očakávajúc zákonné a spravodlivé rozhodnutie, pričom od sudcu očakáva, že ju nebude spájať so skutkom a že bude rešpektovať jej profesionalitu ako advokáta, resp. že ju nebude spájať so skutkom, ktorý spáchal jej klient a ani v nej vidieť nástroj pomsty voči sudcovi. Ak by totiž takto sudca nepostupoval, narušil by základný princíp vzájomného rešpektovania úloh a profesionality, čo považuje za nevyhnutné pre zachovanie integrity a dôveryhodnosti súdneho procesu.

14. Na základe skutočností uvedených v jej vyjadrení, požiadala, aby bola posúdená jej subjektívna, ako aj objektívna nestrannosť a nezaujatosť.

II. Právne posúdenie veci najvyšším správne súdom

15. Podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku, ktorý sa podľa § 4 zákona č. 432/2021 Z. z. o disciplinárnom poriadku Najvyššieho správne súdu Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (disciplinárny súdny poriadok) - ďalej aj ako „DSP“ - použije aj v disciplinárnom konaní, je z vykonávania úkonov disciplinárneho konania vylúčený okrem iného sudca (za rovnakých okolností aj prísediaci sudca), u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní. Pomerom sudcu k osobám uvedeným v cit. ustanovení sa rozumie jeho vzťah k niektorej z uvedených osôb, ktorý môže vyvolať pochybnosti o nezaujatosti sudcu. Za takýto vzťah treba považovať najmä príbuzenský a rodinný pomer, no okrem toho môže ísť aj o priateľstvo. Pri posudzovaní, či tento pomer zakladá alebo nezakladá pochybnosti o nezaujatosti, nie je rozhodujúce iba subjektívne presvedčenie sudcu. Podstatné je tiež, či oznámené skutočnosti sú objektívne spôsobilé takéto pochybnosti vyvolať.

16. Neustrannosť sudcu teda treba skúmať z dvoch hľadísk, a to zo subjektívneho hľadiska neustrannosti, t. j. osobné presvedčenie sudcu prejednávajúceho prípad, a z objektívneho hľadiska neustrannosti, t. j. či sú poskytnuté dostatočné záruky pre vylúčenie akejkoľvek legitímnej pochybnosti v danom smere. V prípade subjektívneho hľadiska neustrannosti sa neustrannosť sudcu predpokladá až do predloženia dôkazu o opaku (Piersack v. Belgicko - rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 1. októbra 1982).

17. K záveru o tom, že sudca je vylúčený, nie je potrebné, aby bolo preukázané, že je zaujatý. Na vylúčenie sudcu postačuje, ak možno mať so zreteľom na jeho pomer k účastníkom, ich obhajcom, resp. k veci, pochybnosti o jeho nezaujatosti, dôvodnosť ktorých musí však vyplývať z objektívne preukázateľných skutočností (tzv. teória zdania). Neustrannosť sudcu nespočíva len v hodnotení subjektívneho pocitu sudcu, či sa cíti, resp. necíti byť zaujatý, ale aj v objektívnej úvahe, či možno

usudzovať, že by sudca zaujatý mohol byť. Neustrannosť sudcu je zvyčajne definovaná ako „absencia predsudku alebo zaujatosti v konkrétnej veci.“ Za objektívne pritom nemožno považovať to, ako sa neustrannosť sudcu len subjektívne niekomu javí, ale to, či reálne neexistujú okolnosti objektívnej povahy, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o tom, že sudca určitým, nie nezaujatým vzťahom, k veci pristupuje. Aj pri zohľadnení teórie zdania môže byť sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci iba v prípade, keď je celkom zjavné, že jeho vzťah k veci, k účastníkom alebo ich zástupcom dosahuje taký charakter a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti nebude môcť rozhodovať „sine iura et studio“, teda nezávisle a nestranne. Nemožno prehliadať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu ako aj prísediaceho predstavuje výnimku z významnej ústavnej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky).

18. Z námietok disciplinárne obvineného (body 3 až 9 tohto uznesenia) vyplýva, že tento dôvody pre vylúčenie disciplinárne obvinenej identifikoval v oboch vyššie uvedených právnych rovinách, t. j. v rovine subjektívnej zaujatosti, ako aj v rovine objektívneho testu, resp. v kontexte tzv. teórie zdania.

19. Hneď v úvode tejto časti odôvodnenia pritom námietkový senát uvádza, že dôvody subjektívnej povahy na vylúčenie prísediacej sudkyne z rozhodovania vo veci sp. zn. 32D/16/2023 neidentifikoval a v tomto rozsahu odkazuje aj na skôr prezentované zistenia a právne názory uvedené v uznesení najvyššieho správneho súdu - sp. zn. 33Dz/3/2024.

20. Ako to totiž skonštatoval najvyšší správny súd už v rozhodnutí sp. zn. 31Dz/15/2022 zo dňa 8. augusta 2022, „profesionálna práca advokáta menovanej prísediacej sudkyne sama osebe bez ďalšieho nezakladá pomer advokáta (v trestnom konaní obhajcu) k veci prejednávanej sudcovi“. Tento právny názor si pritom analogicky osvojil námietkový senát konajúci vo veci sp. zn. 33Dz/3/2024 (skoršie oznámenie dôvodov pre možné vylúčenie zo strany prísediacej sudkyne), keď v odôvodnení uznesenia, ktorým prísediacu sudkyňu z konania nevylúčil, skonštatoval, že „ak prísediaci sudca ako advokát vystupuje ako obhajca v trestnom konaní prejedávanom disciplinárne stíhaným sudcom, uvedené nie je bez ďalších relevantných okolností samo osebe dôvodom na jeho vylúčenie z rozhodovania v disciplinárnom konaní vedenom proti tomuto sudcovi“.

21. Vo svetle skutočností uvedených v námietke disciplinárne obvineného na vylúčenie prísediacej sudkyne z vykonávania úkonov vo veci sp. zn. 32D/16/2023 - ktoré boli opisom rozhodných skutočností a aj priloženými, resp. označenými dôkazmi podstatne širšie ako oznámenie dôvodov zaujatosti prísediacej sudkyne zo dňa 9. apríla 2024 (doručené najvyššiemu správne súdu dňa 10. apríla 2024) - bolo potom potrebné v tomto konaní skúmať, či v námietkach disciplinárne obvineného uvedené okolnosti nedopadajú cez tzv. objektívny test, resp. tzv. teóriu zdania na potrebu vylúčenia prísediacej sudkyne z vykonávania úkonov vo veci vedenej na najvyššom správnom súde pod sp. zn. 32D/16/2023. Ak totiž námietkový senát v rozhodnutí sp. zn. 33Dz/3/2024 uviedol, že samotné zastupovanie klienta advokátom - prísediacou sudkyňou - nie je dôvodom pre jej vylúčenie, tento záver viazal na to, že vo veci neexistujú iné relevantné právne a skutkové premenné (k tomu pozri bod 20 vyššie a časť odôvodnenia skoršieho uznesenia podľa bodu 2 tohto uznesenia - konkrétne v časti: „bez ďalších relevantných okolností“). V tu posudzovanej veci však senát rozhodoval o námietke, ktorá je skutkovo výrazne rozšírená (k tomu pozri aj prvú vetu tohto bodu odôvodnenia), a preto musel vyhodnocovať aj tieto iné skutočnosti uvedené disciplinárne obvineným v jeho námietke a posúdiť ich relevantnosť.

22. V súdnej veci je pritom zrejmé, že kauza P. je nepochybne vecou intenzívne vnímanou odbornou, ale aj laickou verejnosťou. Disciplinárne obvineného (v rozpore s tým, čo naznačovala prísediaca sudkyňa v jej vyjadrení k vznesenej námietke zaujatosti) pritom nie je možné považovať za jedného „z radu sudcov“, ktorí vo veci rozhodovali. Nie je totiž možné opomenúť aktivitu disciplinárne obvineného v predmetnej veci v mediálnom priestore. Žiadny iný sudca participujúci na rozhodovaní v uvedenej veci totiž nekomunikoval - podľa vedomostí námietkového senátu - svoje názory a závery ku kauze P. tak verejne a zároveň tak extenzívne, ako to robil práve disciplinárne obvinený. Pre účely tohto konania je pritom bezpredmetné, či táto jeho činnosť „prekračuje profesionálny rámec činnosti sudcu“ (ako to uviedla prísediaca sudkyňa vo svojom vyjadrení k vzneseným námietkam). Podstatným pre toto konanie je len záver, že disciplinárne obvinený intenzívne participoval na knižných publikáciách súvisiacich s kauzou P., v ktorej prísediaca sudkyňa - v čase vedenia disciplinárneho konania - zastupuje jedného z právoplatne odsúdených (v rámci obnovy konania). Rovnako je relevantné, že samotnú kauzu média kontinuálne pokrývajú autonómne alebo na základe rozhovorov s disciplinárne obvineným.

23. V tejto súvislosti nie je možné opomenúť ani to, že klientom prísediacej sudkyne je obvinený, ktorého trest pôvodne uložený J. I. C. D. - bol sprísnený rozhodnutím R. I., pričom členom senátu R. I., ktorý vo veci rozhodoval, bol aj disciplinárne obvinený (k tomu pozri aj bod 4). Námietkový senát nemá dôvod domnievať sa - ako to naznačuje disciplinárne obvinený vo svojej námietke zaujatosti - že by prísediaca sudkyňa len vzhľadom na uvedené bola „predĺženou rukou“ svojho klienta, resp. že

by bola nástrojom jeho pomsty vo vzťahu k disciplinárne obvinenému za jeho rozhodnutie vo veci. Ako je už totiž uvedené vyššie, samotná skutočnosť, že advokát (prísediaci sudca) ako vykonávateľ jedného právnického povolania zastupuje klienta vo veci, v ktorej v minulosti rozhodoval disciplinárne obvinený (ako sudca), per se nevyklučuje tohto advokáta (ako prísediaceho sudcu) z disciplinárneho konania vedeného proti tomuto sudcovi. Na strane druhej, v zhode s disciplinárne obvineným sa aj námietkovému senátu javí, že za okolností vyplývajúcich z tohto rozhodnutia by prísediaca sudkyňa mohla byť verejnosťou vnímaná ako sudkyňa, ktorá nekoná nestranne, resp. nezaujato - aj keby k takémuto postupu (rozhodovaniu) z jej strany v skutočnosti vôbec nemuselo dôjsť.

24. V kontexte súdnej veci nie je možné nechať bez povšimnutia - popritom, že sa nepochybne jedná o jednu z najvýznamnejších trestných káuz v Slovenskej republike - že verejné vyjadrenia disciplinárne obvineného vo svojej podstate ďalej potvrdzovali a validovali závery rozhodnutia R.X. I., ktoré bolo v neprospech odsúdených (a teda aj klienta prísediacej sudkyne). V predslove knihy Kauza P. II. napr. disciplinárne obvinený uviedol, že „O ich vine som pri rozhodovaní nemal žiadne pochybnosti...“, ale aj to, že odsúdení (a teda aj klient prísediacej sudkyne) sú „komunistickí pohrobkovia“, ktorí sa snažia „doteraz prezentovať ako obeť komunistického justičného omylu“. Obdobne, napr. aj z rozhovoru s disciplinárne obvineným pre postoj.sk vyplýva jeho presvedčenie o vine odsúdených (a teda aj klienta prísediacej sudkyne) - „Nepochybujem, že P. zabil odsúdení R.“ (23. apríl 2017, H.:/..N..I.-U.-P.-U.-V.-R.-). Aj tieto vyjadrenia disciplinárne obvineného pritom vo svojej podstate prispievali k mediálnemu „eskalovaniu“ situácie, keď vyjadrenia disciplinárne obvineného boli následne predmetom mediálnej reakcie zo strany klienta prísediacej sudkyne (X.. O.).

XX. X.. O. (klient prísediacej sudkyne) napr. na portáli L..A..I. (28. september 2017) v súvislosti s osobou disciplinárne obvineného uviedol: „J. prejavuje svoju nenávisť a pomstychtivosť. Zaujatosť voči nám zdôvodňuje nesprávne napísaným rozsudkom, ku ktorému sa pred niekoľkými rokmi hrdo hlásil. [...] To, čo produkuje v médiách, je nielen podľa mňa, ale aj podľa názoru niektorých jeho vlastných kolegov za hranicou sudcovskej etiky, ba až normálnej ľudskej slušnosti. My sme si odsedeli trest uložený za skutok, ktorý sme nespáchali. Sudca J. nemá právo neoprávnene zasahovať do našich životov, kriminalizovať nás a naše rodiny vymyslenými tvrdeniami podsúvanými z nejakých záhadných zdrojov. Zverejňovanie dokumentov, ku ktorým sa dostal mimo svojej sudcovskej funkcie nevysvetleným spôsobom, účelovo vyberané a vysvetľované bez kontextu je konaním hraničiacim so zákonom, ak nie jeho priamym porušením.“, príp. „[otázka] Sudca J. na otázku, prečo tieto nové dôkazy senát R.X. I. I. nepripustil, odpovedá nasledovne: „Museli by sme totiž zrušiť rozhodnutie J. I. a nariadiť mu, aby vykonal ďalšie dôkazy... a takto by sa to naťahovalo ďalších desať rokov“. [odpoveď X.. O.] Tak toto je v rozpore s právom aj spravodlivosťou: súd je povinný hľadať pravdu všetkými dostupnými prostriedkami. Čítal som to jeho vyjadrenie, vraj sudkyňa mala ísť už do roka do dôchodku a podobné solidárne názory typu: radšej nevykonáme dôkazy len aby sa niekomu nepridala práca. Jeho vyjadrenie súvisiace s nevykonaním dôkazov je vážnym znevážením poslania súdov a sudcovského stavu, čisté farizejstvo. Ad absurdum.“ V rámci tohto rozhovoru X.. O. o disciplinárne obvinenom uviedol napr. aj nasledovné: „J. operuje v mediálnom priestore a očakáva rešpekt k svojej sudcovskej autorite. Ale jeho blogy, či vyjadrenia obnažujú iného človeka. Človeka, ktorý vysmial rozhodnutie svojich kolegov v senáte, označil ich rozsudok za nekvalifikovaný a nedostatočný a rozhodol sa napísať nejaký nový verdikt mimo súdu, podľa vlastných kritérií pre spravodlivosť a vybral si za cieľ odsúdených, ktorí stratili roky na základe nezmyselného rozsudku a ich rodiny.“ a na otázku, v čom vidí motív útokov a kriminalizácie odsúdených po výkone trestu, X.. O. uviedol „Očistenie svojho mena a naplnenie ambícií v justícii. Perzekúciou našich osôb upútava na seba pozornosť.“ a pod. (zdroj: H.:/..I.-K.-O.-J.- N.-K.-N.-I.-O.-D.-K.-I.-C.-P.).

26. Práve tento mediálny dialóg (ktorého časť námietkový senát v tomto uznesení prezentuje len demonštratívne) medzi disciplinárne obvineným a odsúdeným (klientom prísediacej sudkyne) môže vo verejnosti opodstatnene vyvolať predpoklad, že prísediaca sudkyňa by nemusela vo veci konať a rozhodovať nezaujato a nestranne, a to či už z dôvodu, že by k tomuto postoju bola motivovaná svojím klientom (odsúdeným - X.. O.), alebo z iných dôvodov, ktoré by sa viazali výlučne na jej osobu (napr. na základe subjektívneho presvedčenia, že jej klientovi mohlo byť v minulosti disciplinárne obvineným pri výkone jeho funkcie ublížené). Tu námietkový senát akcentuje, že subjektívne takýto predpoklad preukázaný nemá a v tomto zmysle ani nepochybňuje profesionalitu disciplinárne obvinenej, avšak to neznamená, že predmetné podozrenie nemôže existovať cez prizmu tzv. objektívneho testu nestrannosti/nezaujatosti.

27. Ďalej - ak napr. disciplinárne obvinený vo svojej námietke zaujatosti poukázal na vyjadrenie prísediacej sudkyne (19. jún 2023) v súvislosti s (údajnými) dezinformáciami, ktoré táto mala šíriť ohľadom manipulácie so svedeckými výpoveďami, resp. inými dôkazmi v trestnom procese, v ktorom bol aj jej klient odsúdený, v zhode s prísediacou sudkyňou, ani námietkový senát nevidí dôvod, aby sa

vyjadroval k meritu veci, resp. k tomu, či sú pravdivé názory disciplinárne obvineného alebo prísediacej sudkyne. Je však pravdou, že napr. na portáli L..I..I. bola dňa 19. júna 2023 v článku s názvom „Odsúdení v kauze medičky P. žiadajú obnovu konania“ uverejnená informácia nasledovného znenia: „Obhajkyňa O. Jitka Johana Hasiková poukázala na dve skupiny nových dôkazov. "Jedna sa týka manipulácie výpovedí a samotných dôkazov, ktoré boli zabezpečené, a potom neskôr zo spisu buď vyňaté, alebo bolo s nimi iným spôsobom manipulované. Celkom vážnym dôkazom sa javí byť vzorka vody, ktorá svedčí o tom, že s mŕtvolou nemohlo byť nakladané tak, ako to bolo opisované v celom trestnom procese," zdôraznila“ (zdroj: H.:/..I..I.-C.-J.-C.-P.-U.-V.-J..H.).

28. S uvedeným pritom súvisí napr. aj to, že v medializovanom výstupe (zo dňa 16. júna 2023) o kauze P. - s nadpisom „Obnova konania v kauze P.“ - autor článku (K. K.) k dôkazom vo veci uviedol: „A zrazu, desať rokov po rozhodnutí R. I., jeden z jeho sudcov - konkrétne J. - zverejnil vo svojich blogoch desiatky strán záznamov z operácií J. O. B.. O rok neskôr H. vo svojej knihe zverejnil množstvo dovtedy neznámeho materiálu, o ktorom prezradil, že pochádza z archívu bezpečnostných zložiek bývalej ČSSR v Kaniciach pri Brne. Dlhो hľadané materiály, ktoré súdy nikdy nevideli, boli konečne na svete. Teda, aby sme boli presní, J. zverejnené strany sa v kanickom archíve nenachádzajú, takže tento človek má zrejme prístup ak aj k ďalším materiálom, ktoré ostávajú pred súdmi a odsúdenými skryté.“ (príloha podania disciplinárne obvineného zo dňa 13. mája 2024, T..I.). Námietskový senát pritom neskúmal a ani netvrdí, že tieto novinárske závery sú správne, resp. pravdivé, ale poukazuje na to, že sú súčasťou mediálneho pokrytia kauzy P., a to v spojení s osobou disciplinárne obvineného.

29. Námietskému senátu pritom v tomto kontexte neprislúcha hodnotiť ani okolnosti týkajúce sa obnovy konania, príp. ich relevanciu, keď tieto mu inak ako z mediálnych výstupov ani nie sú známe. Na strane druhej, v súvislosti s názorom prísediacej sudkyne k námietkam disciplinárne obvineného (k tomu pozri aj bod 12 odôvodnenia), kde táto uvádza, že obnova konania sa netýka predchádzajúceho konania, resp. predchádzajúcich rozhodnutí vo veci, má námietskový senát za to, že minimálne z niektorých mediálnych výstupov týkajúcich sa kauzy P.Á. je možné implicitne vyvodiť opak, t. j. predpoklad, že by tomu tak mohlo byť. Vyššie uvedené medializované informácie týkajúce sa dôkazov použitých alebo nepoužitých, resp. vykonaných alebo nevykonaných v skoršom trestnom konaní (o obnove ktorého sa koná) totiž akési prepojenie medzi disciplinárne obvineným a návrhom na obnovu konania v širšej verejnosti vyvolávať môžu, čo akcentuje objektívne riziko v rámci tzv. teórie zdania, že prísediaca sudkyňa nebude schopná vo veci konať celkom nestranné a nezaujaté. Ak totiž podľa vlastného vyjadrenia prísediacej sudkyne, predmetom obnovy konania majú byť nové dôkazy, resp. to, že sa s dôkazmi v rámci právoplatne skončeného konania manipulovalo (pozn.: i keď bez bližšej špecifikácie toho, či sa tak malo stať v prípravnom konaní alebo neskôr, resp. bez špecifikácie dôkazu a pod.) - k tomu pozri najmä bod 27 vyššie, pričom disciplinárne obvinenému klient prísediacej sudkyne v rámci mediálneho výstupu (bod 27 vyššie), ako aj iné médiá (bod 28 vyššie) verejne vytýkajú určité pochybenia a určité „úkony“ práve na tomto úseku, toto v súhrne len zintenzívňuje riziko týkajúce sa možného vnímania prísediacej sudkyne verejnosťou ako nie nestrannej, resp. ako zaujatej sudkyne (hoci by tak v skutočnosti konať nemusela).

III. Záver

30. Vychádzajúc zo všetkých vyššie uvedených skutočností je zřejmé, že kauza P., nie je v podmienkach Slovenskej republiky „bežnou právnou vecou“. Naopak, ide o vec, o ktorú niekoľko desaťročí intenzívne prejavujú záujem všetky relevantné médiá. Navyiac, sám disciplinárne obvinený je v nej mediálne a publikačne aktívny. Toto ho teda odlišuje od iných sudcov, ktorí vo veci konali a rozhodovali, a ktorí formulovanie svojich názorov na vec limitovali v podstate „iba“ na samotné rozhodnutie. Okrem toho, názory, ktoré disciplinárne obvinený vyslovil či už v podobe rozhodnutia vo veci alebo v podobe nadväzujúcich, resp. súvisiacich publikačných výstupov, pútajú pozornosť tak samotných odsúdených z kauzy P., ako aj iných zástupcov opačných názorových prúdov (vo vzťahu k disciplinárne obvinenému), ktorí s rozhodnutím, resp. postojmi disciplinárne obvineného nesúhlasia. Kým v rámci verejnosti existujú „podporovatelia“ rozhodnutia a prístupov disciplinárne obvineného (v kauze P.), medzi verejnosťou sú aj jeho kritici. Jedným z nich je pritom preukázateľne aj klient prísediacej sudkyne (k tomu pozri toto odôvodnenie vyššie).

31. Námietskový senát nerozporuje tvrdenie prísediacej sudkyne, že predmetom konania o návrhu na obnovu konania (t. j. v konaní, v ktorom zastupuje X.. O.) je relevancia nových dôkazov v kauze P. pre účely prípadného nového konania vo veci. Z mediálnych výstupov uvedených vyššie v tomto odôvodnení sa však javí, že disciplinárne obvinený je vo verejnom priestore kritizovaný práve aj za niektoré „skutočnosti“, resp. „úkony“ s tým súvisiace. Z vyjadrenia X.. O. (klient prísediacej sudkyne)

uvyverejneného na portáli dennikn.sk v spojení s medializovaným vyjadrením prísediacej sudkyne zo dňa 19. júna 2023 pre SME (o údajnej manipulácii s dôkazmi v spise - bez bližšej špecifikácie dôkazov alebo spisu), ako aj s prihladnutím na závery novinára o tom, že disciplinárne obvinený disponoval v kauze P. aj dôkazmi, ktoré nemali súdy, resp. odsúdení k dispozícii, je možné dospieť ku kvalifikovanému záveru, že obnova konania sa v určitej forme môže týkať aj predchádzajúceho postupu súdov a orgánov činných v trestnom konaní, ktorých postupy boli trestnými súdmi „odobrené“, a preto je vo veci možné badať aj jej prepojenie na osobu disciplinárne obvineného. Týmto je tiež ďalej prehĺbený predpoklad toho, že v rámci verejnosti môžu vzniknúť pochybnosti o tom, či advokátka X.. O. (ako prísediaca sudkyňa v disciplinárnej veci), bude naozaj konať a rozhodovať vo veci disciplinárne obvineného nestrannne a nezaujato. Ak sama prísediaca sudkyňa (ako advokátka jedného z odsúdených v kauze P.) totiž pre médiá uviedla, že dôvodom pre podanie návrhu na obnovu konania je aj manipulácia s dôkazmi (rozumieť: v právoplatne skončenom konaní), pričom vo verejnom priestore je disciplinárne obvinený kritizovaný jej klientom (odsúdeným - X.. O.) a aj niektorými médiami za súvisiace pochybenia (pričom námietkový senát nevyslovuje, názor že k týmto došlo, resp. že sú preukázané), podľa názoru najvyššieho správneho súdu tento stav objektívne pochybnosti o nestrannosti a nezaujatosti prísediacej sudkyne vo vzťahu k disciplinárne obvinenému vyvolať môže.

32. Ak teda prísediaca sudkyňa zastupuje (v rámci návrhu na obnovu konania) jedného z odsúdených v kauze P., a to dokonca toho, ktorému senát, ktorého členom bol aj disciplinárne obvinený, sprísnil trest uložený pôvodne súdom prvého stupňa a prihladajúc na to, že ide o kauzu, ktorá púta mediálnu pozornosť na oboch stranách názorového spektra už niekoľko desaťročí, keď v rámci nej sa disciplinárne obvinený výrazne autorsky a mediálne angažoval, pričom z povahy veci a aj z vyjadrení disciplinárne obvineného a klienta prísediacej sudkyne vyplýva, že sa nachádzajú v opačných názorových prúdoch súdnej veci, môžu tieto špecifické okolnosti posudzovaného prípadu podľa námietkového senátu aj u nezaujatého pozorovateľa vzbudiť reálne pochybnosti o tom, či bude advokátka tohto odsúdeného (ako prísediaca sudkyňa), schopná rozhodovať vo veci disciplinárne obvineného sudcu celkom nezaujato a nestrannne. Námietkový senát pritom netvrdí, že prísediaca sudkyňa musí zdieľať v plnom rozsahu (i negatívne) názory svojho klienta na disciplinárne obvineného, a teda aj medializované postoje X.. O. vo vzťahu k disciplinárne obvinenému, ako ani to, že by k takémuto nie nestrannému, resp. zaujatému rozhodovaniu z jej strany došlo. Relevantným je v tomto zmysle len to, či sa takéto riziko môže v externom prostredí relevantne javiť (k tomu pozri napr. aj bod 17 a bod 34 tohto odôvodnenia ďalej), čo mal námietkový senát v okolnostiach posudzovanej veci za preukázané.

33. Napokon, sekundárny význam v rámci relevancie tzv. teórie zdania v posudzovanej veci malo z pohľadu námietkového senátu aj to, že - tak, ako to namietal aj disciplinárne obvinený - prísediaca sudkyňa sa o veci, v ktorej mala spolurozhodovať (sp. zn. 32D/16/2023), dozvedela už dňa 30. januára 2024, pričom dôvody svojho možného vylúčenia súdu oznámila až podaním zo dňa 09. apríla 2024. Urobila tak fakticky až po tom, čo bolo medializované samotné disciplinárne konanie vedené proti disciplinárne obvinenému. Námietkovému senátu pritom neprislúcha skúmať dôvody, prečo k tomuto kroku prísediaca sudkyňa pristúpila až s odstupom viac ako dvoch mesiacov od doručenia príslušného oznámenia, avšak nepochybne tento časový kontext v spojení so skutočnosťami uvedenými v tomto rozhodnutí, môžu prispieť k tomu, že v očiach verejnosti by sa prísediaca sudkyňa nemusel javiť ako spôsobilá rozhodovať nestrannne a nezaujato.

34. Odkazujúc na všetky vyššie uvedené skutočnosti, poukazuje najvyšší správny súd (v spojení s bodom 17 tohto odôvodnenia) na právne východiská, ktoré už zosumarizoval iný disciplinárny senát najvyššieho správneho súdu (sp. zn. 32D/15/2021), a ktoré sú v citovanom rozsahu relevantné aj pre súdnu vec: „(i) právna úprava vylúčenia sudcu (§ 31 TP a nasl.) je koncipovaná kategoricky a nie podmienená v tom zmysle, že ak sú dané dôvody vylúčenia, sudca z vykonávania úkonov trestného konania vylúčený je (teda nie „môže byť vylúčený“ ale „je vylúčený“); (ii) dôvodom vylúčenia sudcu sú samotné pochybnosti o jeho možnej zaujatosti (potenciál ohrozenia nestrannosti), nie je pritom rozhodné, či sudca vo veci preukázateľne (alebo napríklad aj podľa vlastného názoru) zaujatý je; [...] (iv) materiálnym dôvodom vylúčenia sudcu sú pochybnosti o možnej zaujatosti pre jeho pomer (a) k prejednávanej veci a/alebo (b) osobám uvedeným v § 31 ods. 1 TP a/alebo (c) orgánu uvedenému v § 31 ods. 1 TP; [...] (vi) nestrannosť sudcu je potrebné posudzovať zo subjektívneho hľadiska a z objektívneho hľadiska; [...]; (viii) v rámci tzv. objektívneho testu sa skúma, či (a) bez ohľadu na správanie sa sudcu (subjektívny prístup) a (b) rovnako tak bez ohľadu na stanovisko/vyjadrenie sudcu k jeho k možnej zaujatosti, existujú také skutočnosti, ktoré môžu (majú potenciál) vyvolať pochybnosti o nestrannosti sudcu; (ix) kľúčovou pre pozitívnu kvalifikáciu obavy (ako obavy majúcej potenciál spochybniť nestrannosť sudcu) je jej „objektívna opodstatnenosť“ (z anglického: „fear can be held to be objectively justified“); (x) pri posudzovaní objektívnej opodstatnenosti obavy je nutné zohľadniť

vec komplexne (z anglického „taking into account various factors involved“); (xi) v prípade existencie opodstatnenej obavy o nestrannosť sudcu sa sudca „musí vylúčiť“ čo najskôr (pozri rozsudok ESLP z 28. októbra 1998 vo veci Castillo Algar proti Španielsku, Reports 1998-VIII, ods. 45).“

35. Zohľadňujúc preto vec komplexne a konštatujúc, že z dôvodov vyššie uvedených sú pochybnosti o nestrannosti a nezaujatosti prísediacej sudkyne vo veci objektívne opodstatnené (k tomu pozri napr. aj rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci - Wettstein v. Švajčiarsku, sťažnosť č. 33958/96), resp. že tieto sa takto môžu javiť nezávislému pozorovateľovi, pričom toto kritérium je relevantné aj v kontexte dôvery verejnosti v súdy v demokratickej spoločnosti (k tomu pozri napr. rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Micallef v. Malta, sťažnosť č. 17056/06: „...even appearances may be of a certain importance or, in other words, “justice must not only be done, it must also be seen to be done” (see De Cubber, cited above, § 26). What is at stake is the confidence which the courts in a democratic society must inspire in the public.“), musel námietkový senát konštatovať dôvodnosť vznesených námietok zaujatosti disciplinárne obvineného proti prísediacej sudkyňi tak, ako to vyplýva z tohto rozhodnutia.

36. Námietkový senát napokon pri posudzovaní veci vychádzal aj z názorov ústavného súdu vyslovených napr. v rozhodnutí sp. zn. II. ÚS 285/2015 (zo dňa 3. septembra 2015), ktorý implementuje rozhodovaciu prax Európskeho súdu pre ľudské práva do svojej rozhodovacej činnosti, a podľa ktorého rozhodnutia: „Mal by byť vylúčený každý sudca, u ktorého existuje opodstatnená obava, že nie je celkom nestranný, pretože v stávke je dôveryhodnosť, ktorú musí súdna moc vzbudzovať v demokratickej spoločnosti a hlavne u účastníkov konania (rozsudok ESLP vo veci Piersack v. Belgicko z 21. 9. 1982, obdobne rozsudok ESLP vo veci Padovani v. Taliansko z 26. 2. 1993, m. m. tiež napr. nález ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 38/09).“.

37. Berúc do úvahy všetky uvedené okolnosti, dospel najvyšší správny súd k záveru, že z objektívneho hľadiska existujú v posudzovanej veci opodstatnené pochybnosti o tom, že prísediaca sudkyňa by vo veci nerozhodovala celkom nestranne a nezaujato, resp. takéto kvalifikované podozrenie u verejnosti môže vzniknúť, a preto najvyšší správny súd podľa § 4 a § 24 ods. 2 DSP v spojení s § 31 ods. 1 Trestného poriadku rozhodol tak, že členka disciplinárneho senátu 32D najvyššieho správneho súdu JUDr. Jitka Johana Hasíková, je vylúčená z vykonávania úkonov disciplinárneho konania v disciplinárnej veci vedenej na Najvyššom správnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 32D/16/2023.

38. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0, pričom v súlade s ustanovením § 12 ods. 5 DSP, o vznesenej námietke disciplinárne obvineného rozhodoval námietkový senát 33Dz, keďže práve tento rozhodoval o prvej námietke vznesenej v príslušnej disciplinárnej veci (sp. zn. 32D/16/2023), čím boli splnené zákonné predpoklady na to, aby tento senát rozhodoval aj o námietke tvoriacej predmet tohto konania.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.